# ANTALYAKO COP31: BESTE PORROT KLIMATIKO BAT 1,5 °C-REN ATARIAN

*Posted on 23/11/2026 by Aitor Mingo*

***Antalyako goi-bilera trantsizio energetikoa zehaztuko zuen, egokitzapenerako finantzaketa indartuko zuen eta 1,5 °C-ak gainditzeko aukerari erantzungo zion itunik gabe amaitu zen. Kopenhagetik hamazazpi urtera, klima-diplomaziaren unerik kritikoenak abisu zientifiko batekin egiten du bat berriro: atzerapen-urte bakoitzak handitu egiten du aurre egin beharko diogun berotzea.***

Azaroaren 22an, igandean, amaitu zen COP31 Antalyan, Turkian. Goi-bilerak aurrerapen partzialak lortu zituen klima-finantzaketan eta trantsizio justuan, eta hainbat herrialdek borondatezko konpromisoak iragarri zituzten. Antalyako Ituna, goi-bileraren erantzun komuna finkatu behar zuena, onartu gabe geratu zen, adostasunik ez zegoelako. Antalyako porrota zintzilik geratu denarekin neurtzen da: helburu klimatikoak berotze-ibilbidearen mailako epe, politika eta finantzaketa bihurtzea.

## Antalyan adostu gabe geratu zena

Dubaiko COP28an, sistema energetikoetan erregai fosilak alde batera uzteko bidean aurrera egitea adostu zen. Hiru urte geroago, Antalyako zirriborroak ez zuen hori esplizituki aipatzen ere. Europar Batasunak, Panamak eta hainbat estatu irlatarrek testuaren aurka egin zuten. Isurketak murrizteko lan-programa ere zintzilik geratu zen. Egokitzapenari dagokionez, Afrikako Taldeak argitzeko eskatu zuen zein zifratatik abiatuta hirukoiztuko zen egokitzapenerako finantzaketa eta zer berme zeuden dirua iristeko.

## Iparraldeak Hegoaldearekin duen zor klimatikoa

Ipar globalaren zati handi batek ikatza, petrolioa eta gasa errez eta lurralde kolonizatuetako baliabideak ateraz eraiki zuen bere aberastasun industriala. IPCCren arabera, 1850etik 2019ra, haren sailkapeneko ekonomia industrializatuek **erregai fosilen erabileragatik eta prozesu industrialengatik metatutako CO□aren % 57 inguru** pilatu zuten. Gaur egun, berotzean ia eraginik izan ez duten Hego globaleko lurralde askok uholdeetarako, lehorteetarako eta beste inpaktu batzuetarako prestatu behar dute, askoz aurrekontu estuagoekin.

Komeni da diruari jarraitzea anbizio klimatikoa ulertzeko. Zenbat iristen da, eta zer baldintzatan? 2024an, egokitzapenerako nazioarteko finantzaketa publikoa **28.200 eta 31.700 milioi dolar** artekoa izan zen. 2035erako, NBEren Ingurumen Programak (UNEP) **urtean 305.000 milioiko** beharrak kalkulatzen ditu herrialde hartzaileetan. Finantzaketa hirukoizteko asmoa betez gero ere, beharren **% 20 eta % 29** artean baino ez litzateke estaliko. Herrialde batek uholdeetatik babesteko mailegu bat eskatu behar badu, eragiten ia lagundu ez zuen krisi baten interesak ere ordainduko ditu. Horrela, Iparraldearen zor klimatikoa Hegoaldearen finantza-zor bihurtzen da.

Ikatzaren, petrolioaren eta gasaren ustiapena luzatzeak haien mende dauden enpresen irabaziak eta gobernuen diru-sarrerak babesten ditu. Trantsizioa atzeratzen den urte bakoitzean egokitzeko

kostua igo egiten da. Horrek azaltzen du estatu irlatarrek eta Afrikako Taldeak Antalyan egindako eragozpenen garrantzia. Klima-finantzaketak herrialde bakoitzaren erantzukizun historikoari erantzutea nahi badugu, baliabide publiko aurreikusgarriak behar dira, batez ere diru-laguntza moduan, eta Hegoaldeko gobernuek eta komunitateek erabaki ahal izatea nola erabili. Inbertsioaren onuradunak nor diren erabakitzeko gaitasun hori ere trantsizio ekologiko justuaren parte da.

## Kopenhagetik Antalyara

**Kopenhagen (COP15, 2009)** itun bat espero zen. Azken orduetan, herrialde talde txiki batek borondatezko konpromisoak eta 2020rako urtean 100.000 milioi dolar mobilizatzeko helburua zituen testu bat negoziatu zuen. Osoko bilkurak akordioa **kontuan hartzera** mugatu zen. Porrotak galdera bat utzi zuen, Antalyan oraindik irekita jarraitzen duena. Zer gaitasun dute inpaktuen aurrean agerikoenak diren herrialdeek nola eta zer erritmotan jardun erabakitzeko?

Jada **Hagan (COP6, 2000)**, Kiotoko arauen inguruko desadostasunak saioa eten eta hurrengo urtean Bonnen berriro hastera behartu zuen. **Madrilen (COP25, 2019)**, karbono-merkatuen inguruko blokeoak haien arauak Glasgowera arte atzeratu zituen. Antalyan Parisko Akordioaren esparrua bazegoen jada, eta jokoan zegoena hura isurketak murriztuko eta egokitzea ahalbidetuko zuten erabaki bihurtzea zen.

Goi-bilera horiei batera begiratzen badiegu, errepikatzen den arazoa berehalako kostua duten erabakiak hartzeko borondate politikorik eza da. Ebidentzia zientifikoak hamarkadak daramatza erakusten zer gertatzen den isurketen murrizketa atzeratzen denean, eta herritarren mobilizazioak neurriko erantzuna eskatu du. Hala ere, erregai fosiletatik irteteko epeak jarri edo egokitzapenerako diru publikoa konprometitu behar denean, gobernuek erabakiak atzeratzen jarraitzen dute. Atzerapen hori ere erabaki politiko bat da.

## Gradu-hamarren bakoitzak balio du

Kopenhagetik sei urte itxaron behar izan ziren Parisko Akordioa onartzeko. Gaur, akordio horrek eskatzen dituen erabakiak atzeratzen jarraitzeak gradu-hamarrenetan neur dezakegun kostua du jada. Parisek berotzea 2 °C-tik behera argi eta garbi mantentzea eta 1,5 °C-ra mugatzeko ahaleginei eustea planteatzen du. 2024ko urteko batez bestekoak gainditu zituen jada 1,5 °C-ak. Parisko helburua epe luzeko berotze iraunkorrari dagokio, eta UNEPek aurreikusten du horrek ere atalase hori gainditu duela. Egungo politikekin, mundua **mende honetan 2,8 °C inguru** berotzeko bidean doa.

Antalyako porrotak bi zeregin uzten dizkio Ipar globalari: bere isurketen murrizketa azkartzea eta Hegoaldeko egokitzapena haren zorra larriagotzen ez duten baliabide publikoekin finantzatzea. Atzerapen-urte bakoitzak berotze handiagoa eta haren ondorioetatik babesteko diru gehiago esan nahi du. Zor klimatikoak hazten jarraituko du krisian gutxien lagundu zutenek hari aurre egiteko zorpetu behar duten bitartean.